

Historian lehen aldiz, 3 miloi biztanle baino gehiago gara Euskal Herrian

2006. urte honetan, historian lehen aldiz, 3 milioi biztanleren muga gainditu dugu Euskal Herrian. Estatistika institutu ofizialek eskaintako datuen arabera¹, 3.005.670 BIZTANLE bizi gara gaur egun EUSKAL HERRIAN.

Beste muga historiko batzuk:

- **XIX. mendeko 90. hamarkadaren amaieran, miloi 1 biztanleko muga gainditu zen Euskal Herrian.**
- **XX. mendeko 60. hamarkadan, berriz, 2 milioi biztanleko muga gainditu zen.**
- **XXI. mendeko lehen hamarkada honetan berriz, 3 milioiko muga gainditu dugu.**

Azken mendean biztanleria ia hiru aldiz halakotu da Euskal Herrian

1897. urtean miloi bat pasatxo biztanle izatetik (1.054.769), 109 urte beranduago 3 milioi biztanle pasa gara Euskal Herrian (3.005.670).

Grafikoan ikusi dezakegun bezala, Euskal Herriko biztanleriak goranzko joera etengabea izan du aurreko mende osoan zehar. Dena den, goranzko joera duen lerro horren malda bereziki handia izan da garai batzutan eta ia laua besteetan.

1960. urte arte, biztanleriaren hazkunde iraunkorra eman da Euskal Herrian; XIX. mende amaieratik urte horretara arte miloi bat pertsona gehiago bizi zen egungo Euskal Herrian, 1.982.995. Baina hazkunderik esanguratsuen urte horretatik aurrera gertatzen da; 60. hamarkadan, milioi erdi biztanletan handitzen da Euskal Herriko biztanleria, eta 1970. urtean jadanik 2.565.377 dira. Hazkunde honen atzean biztanleriaren bizi-baldintzen hobekuntza, bizi-itxaropenaren luzatzea, 50-60 hamarkaden inguruan ezagutu genuen *baby-booma*, eta batez ere, Euskal Herriaren garapen industrialaren ondorioz jasandako immigrazio prozesua daude.

Ondoren, 1981. urte arte goranzko joera mantendu egin bazen ere, urte horretatik aurrera, hazkunde itzel hori eten egiten da; jaiotza kopuruak jaitsi egiten dira, immigrazio uholdea eten egiten da, Euskal Herrikan kanpo doazen herritarrak datozenak baino gehiago izatera pasatzen dira...

Baina, 2000. urtetik aurrera biztanleriak berriz ere goranzko tendentzia hartu duela esan dezakegu, ez 50. 60. eta 70. hamarkadetan bezain indartsu agian, baina hartua du goranzko joera. Hazkunde horretan, noski, zerikusi zuzena dute azken urteetan jasotako etorkin berriek.

(Ikusi lehen grafikoa)

Euskal Herriko biztanle gehienak Bizkaian bizi dira. Herrialde hori eta Gipuzkoa dira gehien hazi direnak azken mendean. Azken 25 urteetan, berriz, Lapurdi, Nafarroa Garaia eta Araba hazi dira gehien

3 miloi biztanle horietatik gehienak Bizkaian bizi dira, zehazki biztanleen herena baino gehiago (%37,9) herrialde horretan bizi da. Ondoren, bostetik bana inguru bizi da Gipuzkoan eta Nafarroa Garaian (%23,0 eta %20,0 hurrenez hurren). Biztanle dezente gutxiago bizi dira gainontzeko 4 herrialdeetan; Araban %10,1, Lapurdin %7,6 eta, batez ere, Nafarroa Beherean %1,0 eta Zuberoan %0,5.

(Ikusi bigarren grafikoa)

¹ Datuak behin behinekoak dira. Iturria; biztanleria erroldak eta zentsuak (INE eta INSEE).

Goranzko joera etengabea aipatu dugu aurreko atalean, baina joera hau ez da eman herrialde guztietan. Hazkunde handiena, batez ere Bizkaiak, eta Gipuzkoak ezagutu dute (1897. urtetik . 2006 urtera %291,0 eta %260,2 handitu da bi herrialde horien biztanleria, hurrenez hurren). Aldiz, Zuberoak eta Nafarroa Behereak biztanleria galdu egin dute (%37,0 eta %36,1 hurrenez hurren). Arabak, berriz, ia hirukoiztu egin du bere biztanleria, eta Lapurdik bikoiztu baino gehiago. Nafarroa Garaiak, azkenik, ia bikoiztu egin du.

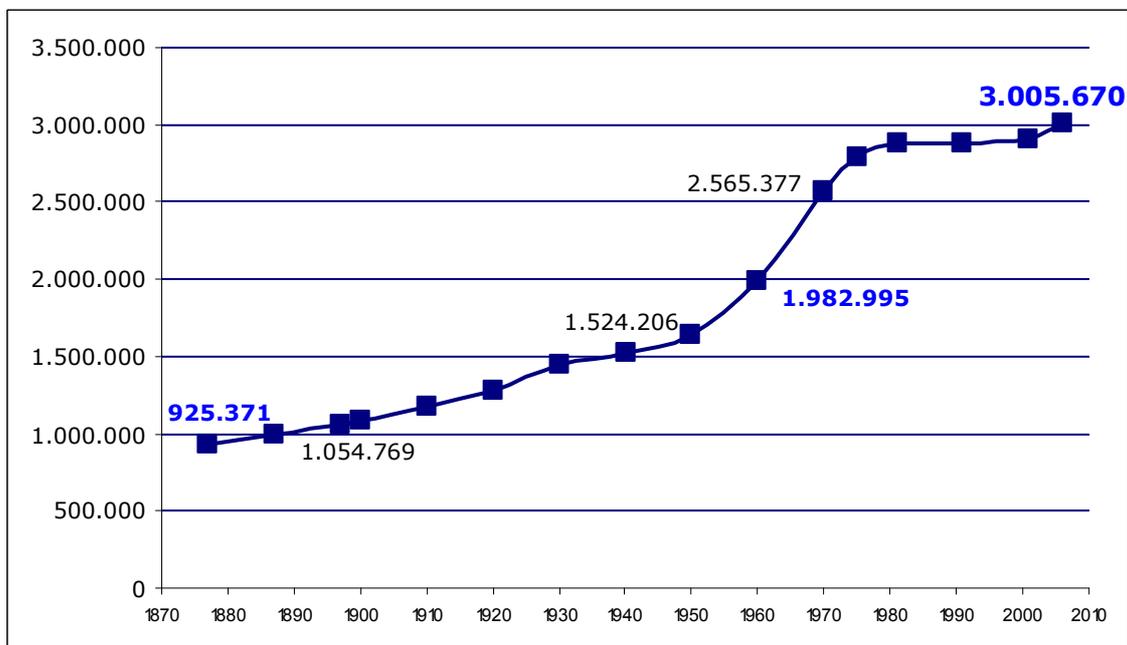
Dena den, aipatu dugun hori azken mendeko joera izan da, azken 25 urteetan berriz joerak aldatu egin dira. Tarte horretan, biztanleria gehien irabazi duten herrialdeak Lapurdi, Nafarroa Garaia eta Araba izan dira (%20ko hazkundearen bueltan). Gainontzeko lau herrialdeak berriz biztanleria galdu dute azken 25 urteetan, batez ere, Zuberoak. Aipatu behar dugu ere, 2001. urtetik aurrera herrialde guztiek biztanleria irabazi egin dutela, gehiago, batez ere Nafarroa Garaiak, eta baita Lapurdik eta Arabak, eta gutxiago gainontzekoak. Dirudenez, beraz, hiru herrialde horiek dira esandako etorkin berri horiek gehien jasotzen dituztenak.

(Ikusi hirugarren grafikoa)

Azkenik, aipatu behar dugu, herrialdeen barnean ere bilakaera ez dela homoginoa izan; zonalde batzuk gehiago hustu dira eta beste batzuk gutxiago. Adibidez, 1981. urtetik 2001. urte bitartean biztanleria galdu dute Zuberoako eskualde guztiak, eta Nafarroa Behereko gehienak. Gipuzkoan ere eskualde guztiek biztanleria galdu dute, Urola Kostak izan ezik. Bizkaiaren eskualde gehienek biztanleria galdu dute ere, Plentzia-Mungiak eta Durangaldeak salbu. Arabako eskualdeek, berriz, biztanleria irabazi egin dute, Trebiñuko konderriak eta Arabako mendialdeak izan ezik. Nafarroa Garaian, ere, Iparraldeak eta Estellerriak biztanleria galdu duten bitartean, hegoaldeak eta, batez ere, Iruñeko eskualdeak eta Tuteraldeakoak, biztanleria irabazi dute. Azkenik, Lapurdi da herrialde bakarra non eskualde guztiek biztanleria irabazi duten. (ikusi infografian gehitu dugun eskualdekako mapa).

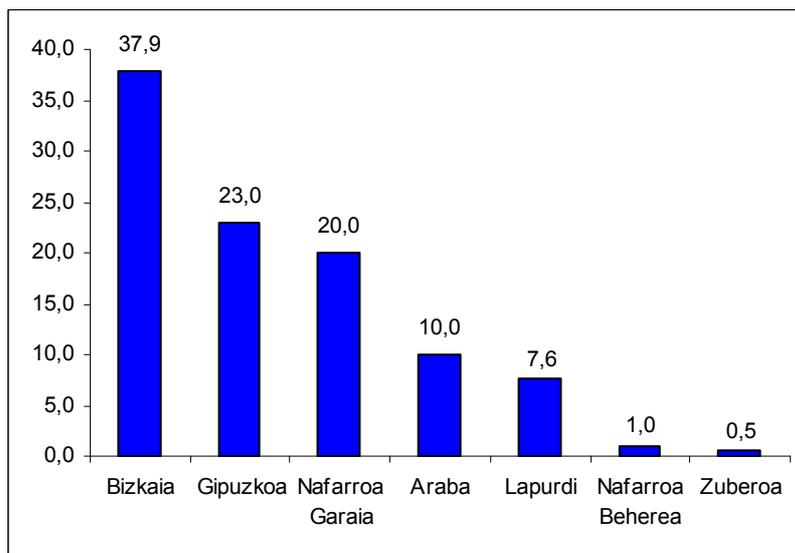
INFOGRAFIA

1. Biztanleria. Euskal Herria 1977-2006

ITURRI: www.datutalaja.net; biztanleria erroldak eta zentsuak (INE eta INSEE).
OHARRA: Zehaztasunetarako ikusi www.datutalaja.net-eko taularen oharra.

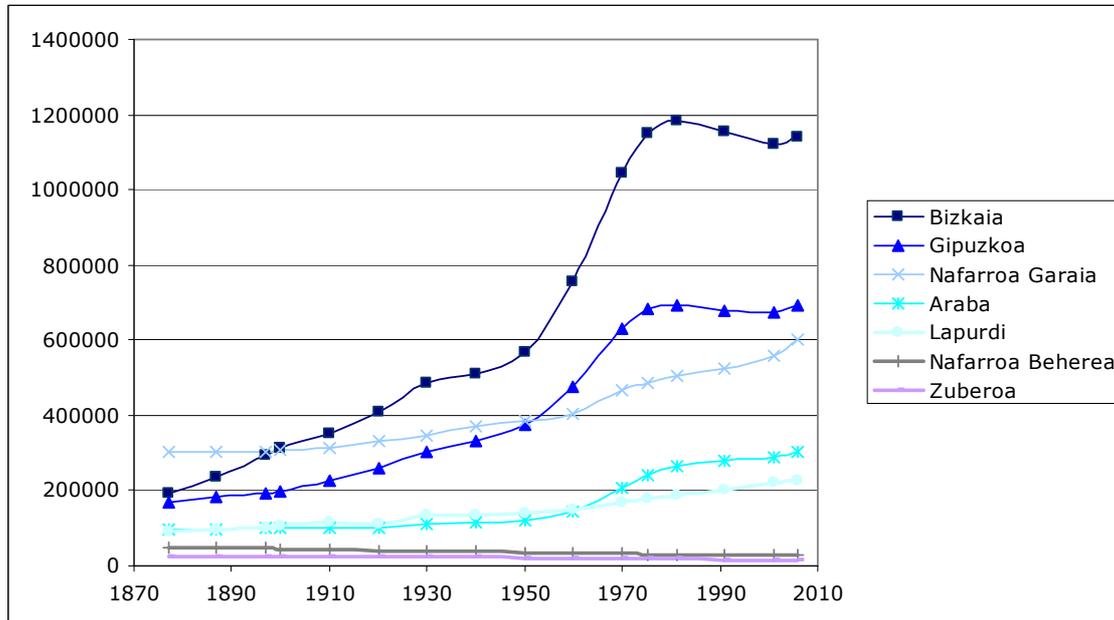
2. Biztanleriaren banaketa herrialdeka. Euskal Herria, 2006 (%)

ITURRI: www.datutalaja.net; biztanleria erroldak eta zentsuak (INE eta INSEE).

OHARRA: Zehaztasunetarako ikusi www.datutalaja.net-eko taularen oharra.

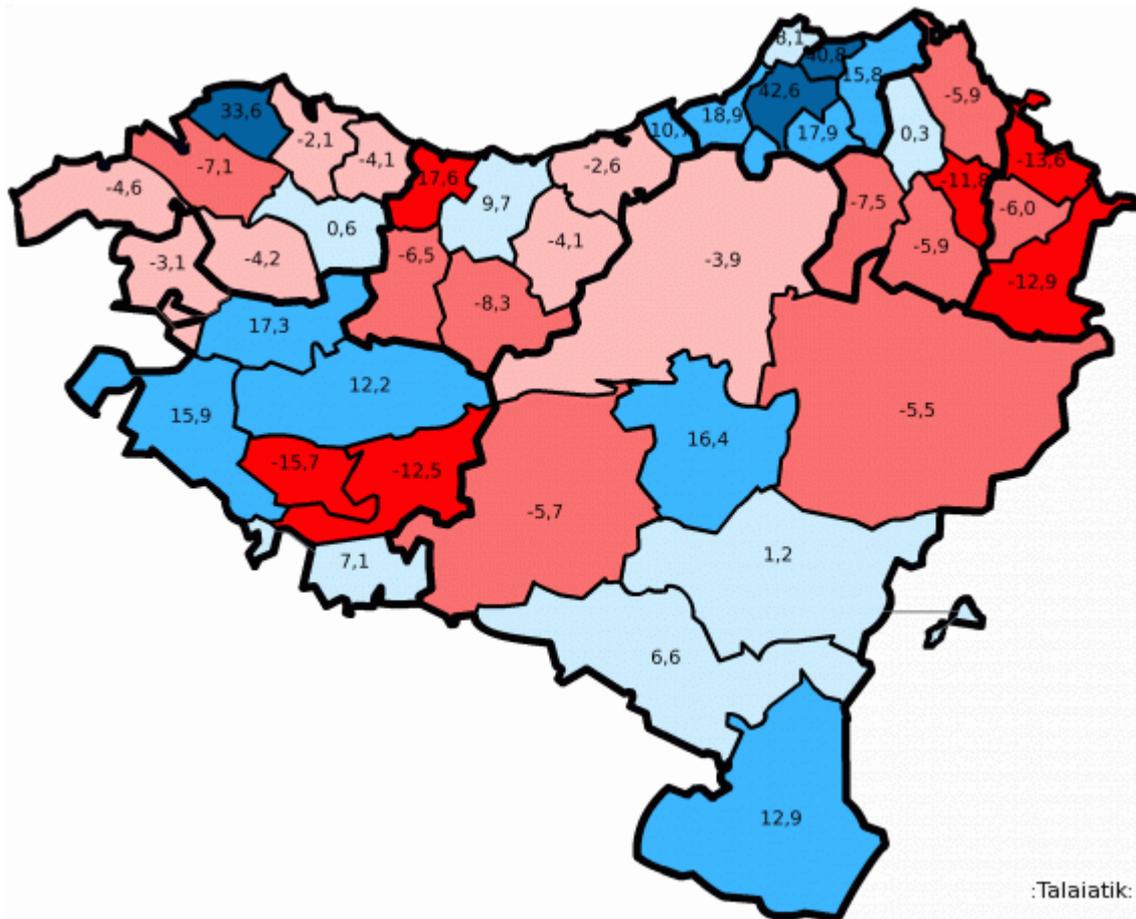
3. Biztanleriaren bilakaera herrialdeka. Euskal Herria, 1877-2006 (%)

ITURRI: www.datutalaja.net; biztanleria erroldak eta zentsuak (INE eta INSEE).

*** Oharra:** 2006. urteko datuak erroldako datuak dira, gainontzekoak zentsuetako datuak. Zentsuak egin ziren urteak ez dagoz bat, Ipar Euskal Herrian eta Hego Euskal Herrian. Zehaztasunetarako ikusi www.datutalaja.net

4. Biztanleriaren hazkundera, eskualdeka. Euskal Herria, 1981-2001 (hazkundera %tan)

ITURRI: www.datutalaja.net; biztanleria erroldak eta zentsuak (INE eta INSEE).
OHARRA: Zehaztasunetarako ikusi www.datutalaja.net-eko taularen oharra.